

3/2018

WWF

Lehti elävän maapallon puolesta

VASTUULLINEN RAHA ETSII PUHDASTA KOTIA

Hiiletön sijoitustoiminta nousussa

PILLITTÄ PAREMPI

Välimerellä hukutaan muoviroskaan

LAHTELAISET KAUKANA KOTOA

Tv-sarja mursun ja muiden villien jäljillä

20

Vastuullinen raha
tahtoo hielettömän kodin

18

Yhdessä pelastamme
myös vuorigorillat

7

Panu Pihkalan kolumni:

"Vaikeat tunteet voivat
kanavoitua vahvaksi
voimavaraksi."

Välimeri
hukkuu
muovirooskaan

12

26

Tietotekniikkajätin
arjen vihertäjä

22

Jääkarhujen kanssa
törmäyskurssilla

8

Villieläimiä
näkyvissä!

5 Kuluttaja kaipaa apua valintojen viidakossa

7 Kolumni: Mitä ympäristöahdistukselle voisi tehdä?

8 Lahtelaiset kaukana kotoa

12 Pillittä parempi

18 Yhdessä se on mahdollista

20 Vastuullinen raha etsii puhdasta kotia

22 Kentällä: Jääkarhujen kanssa nenäkkäin

23 Asiaa: EU – vesiemme pelastaja?

26 Tukija: Ekologiseen elämäntapaan kannustaja

27 Resepti: Lämmittävä kantarellimuhennos

WWF-LEHTI
on lehti tukijoillemme
Suomessa
28. vuosikerta

Seuraava lehti ilmestyy
joulukuussa 2018

Osa lehden sisällöstä
tuotetaan Suomen ulko-
asiainministeriön tuella.

JULKAISIJA

WWF
Lintulahdenkatu 10
00500 Helsinki
Puh. 09 774 0100
etunimi.sukunimi@wwf.fi
wwf.fi
panda.org
WWF = Maailman Luonnon
Säätiö – World Wide Fund For
Nature, Suomen rahasto sr.

Y-tunnus 0215186-5

LAHJOITUSTILI

FI41 1572 3000 0111 89

KERÄYSLUVAT

Suomi RA/2017/672,
myönnetty 27.6.2017 koko
Suomen alueella Ahvenan-
maata lukuun ottamatta
(1.7.2017–30.6.2022),
Ahvenanmaan Åland
ÅLR 2018/3111/25.4.2018
(1.7.2018–30.6.2019).
wwf.fi/kerayslupa.

OSOITTEENMUUTOKSET

JÄ TUKIJA-ASIAI
Puh. 040 192 3112
(Arktisin klo 9–16),
tukija@wwf.fi

PAINO

Erweko
ISSN 1458-5308

Painopaperi:

UPM Fine 120g
FSC Mix -sertifioitu

TOIMITUS

**Päätoimittaja ja
toimitussihteeri:**
Anne Brax

Toimittajat:

Anne Brax
Antti Haavisto
Emmi Karhiala
Mira Hannuksela
Päivi Larikko
Lauri Levola
Minna Nyrhinen-Blazquez
Kaisa Ryyänen
Katja Rönkkö
Maiju Sirviö

Ulkoasu ja taitto:
Alexandra Antell

© ARI PEKKA SIMIKOSKI / WWF

TUOTTEILTA ON VAADITTAVA EKOLOGISUUTTA

Tässä lehdessä on laaja juttu muoviroskan aiheuttamista ongelmista Välimerellä (s. 12-17). Välimeri on kuitenkin vain yksi paikka, jossa muovi aiheuttaa haittaa. Valtamerissä ajelehtii valtavia muovilauttoja. Muovi on levinnyt joka paikkaan, jopa juomaveteen ja ruokaamme.

Muovi oli alkujaan mainio keksintö. Se korvasi esimerkiksi norsunluun käytön biljardipalloissa ja koskettimissa. Nykyisten öljypohjaisten muovien tekniset ominaisuudet, muoviraaka-aineiden edullisuus ja mahdollisuus valmistaa esineitä suurissa sarjoissa olivat syy muovien käytön nopealle laajenemiselle. Olemme hyötäneet muovista valtavasti.

Muovin hajoamattomuus luonnossa tekee siitä kuitenkin ympäristöongelman. Jos eläisimme täydellisessä maailmassa, kaikki muovi kerättäisiin talteen ja kierrätettäisiin. Täydellisyteen on kuitenkin vaikea päästä, sillä yhteiskuntien järjestäytyneisyys ja lainsäädännön taso vaihtelevat eri maiden kesken.

Muoviongelma on opittava. Tuotteita suunniteltaessa on aina punnittava niiden ekologisuutta koko elinkaaren näkökulmasta aina loppusijoitukseen saakka. Tarvitsemme todella esimerkiksi kertakäyttöistä muovipulloa, jonka maatuminen luonnossa kestää 450 vuotta?

Liisa Rohweder
Pääsihteeri WWF Suomi

KANNEN KUVA:

Arktisilla vesillä voi kohdata myös
mursun (*Odobenus rosmarus*)
© Joonas Fritze / WWF

Tykkää, seuraa, jaa ja vaikuta. Yhdessä muutamme maailmaa:

facebook.com/wwfsuomi

wwfsuomi

@WWFSuomi
@WWFGreenOffice
@LiisaRohweder

wwf.fi

wwf.fi/ uutiskirje

wwf.fi/lehti

PINNALLA NYT

TYÖNTEKIJÄMME KERTOVAT, MIKÄ ON PARASTA JUURI NYT

MERVI UKKONEN
Suojeluasiantuntija

Muovinkeräys

Jos taloyhtiössä ei ole muovinkeräysastiaa, pyydä isännöitsijää tilaamaan se nyt. Monet jätehuoltoyritykset keräävät jo muovipakkauksia ja ohjeistavat lajittelussa.

KAARINA KOLLE
Ilmastoasiantuntija

Energiansäästö

Syksyllä lähtee energialasku taas kasvuun. Helsingissä asuvien kannattaakin tarkastaa, meneekö oman kämpän rakenteiden läpi energiaa harakoille kattohukka.fi -sivuston kautta.

Merikotkakannan kasvu vakiintunut monilla alueilla

Suomessa syntyi tänä vuonna noin 450 merikotkan poikasta. Lukumäärä on samaa suuruusluokkaa kuin edellisinä vuosina.

Merikotkien määrä on lisääntynyt pitkään koko Suomessa, ja Suomenlahdella ja Perämerellä kanta kasvaa edelleen. Kasvu näyttää kuitenkin hiipuneen lajin tärkeimmillä esiintymisalueilla Ahvenanmaalla, Saaristomerellä, Satakunnassa ja Merenkurkussa.

Sisämaasta paljastuu vuosittain joitakin uusia merikotkan reviirejä, ja esimerkiksi Pohjois-Savosta löydettiin tänä vuonna ensimmäistä kertaa poikasia. Sisämaassa kanta on silti edelleen hyvin harva.

bit.ly/2LicnTB

© ISMO NUUJA / WWF

WWF palkitsi Suomen Itämeri-ympäristövastuun maatilan

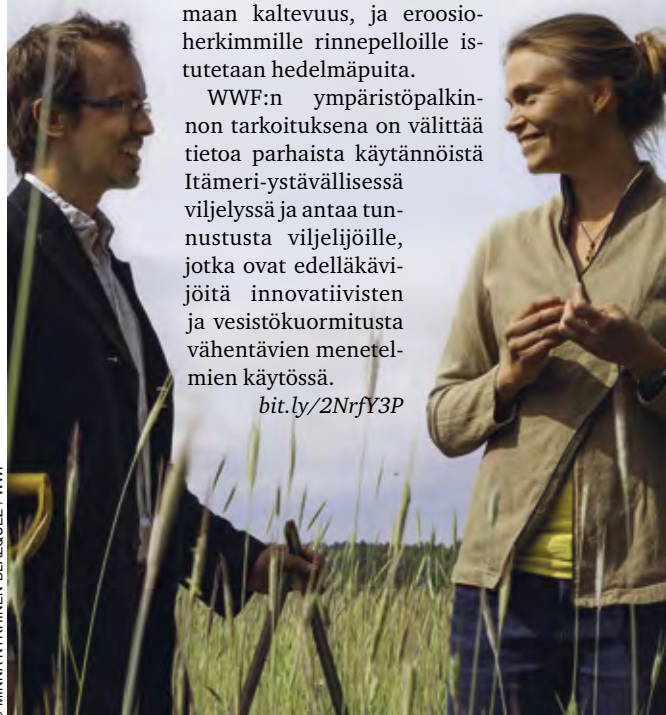
WWF:n järjestämän Itämeren ympäristövastuun viljelijä-kilpailun Suomen osuuden voitti kesällä Kilpiän tila Pusulassa Uudellamaalla. 75 hehtaarin luomutilaa hoitavat **Tuomas ja Iiris Mattila**.

Mattilat pyrkivät tilalla erityisesti vähentämään eroosiohaittoja, eli sitä, etteivät maa-aines ja ravinteet kulkeudu tuulen tai veden mukana pois pelloilta. Maata esimerkiksi

muokataan korkeuskäyrien mukaan, jolloin huomioidaan maan kaltevuus, ja eroosioherkimmille rinnepellon istutetaan hedelmäpuita.

WWF:n ympäristöpalkinnon tarkoituksena on välittää tietoa parhaista käytännöistä Itämeri-ympäristövastuun viljelyssä ja antaa tunnustusta viljelijöille, jotka ovat edelläkävijöitä innovatiivisten ja vesistökuormitusta vähentävien menetelmien käytössä.

bit.ly/2NrFY3P

© MINNA NYRHINEN-BLAZQUEZ / WWF

Uusia lankoja luonnonystävälle

Nyt kannattaa laittaa puikot kilisemään! Novita lahjoittaa jokaisesta myydystä 7 Veljestä Napapiiri -lankakerästä 10 senttiä WWF:lle arktisen luonnon suojeluun. Uuden lankasarjan värivalikoima hakee inspiraation pohjoisen luonnon upeista lajeista, kuten saimaannorpasta, jääkarhusta ja naalista.

Langat löydät Novitan verkkokaupasta ja myös jälleenmyyjiltä.

Valitse suosikkivärisi:
www.novitaknits.com

© NOVITA

Karvaisen kaverin kestokassi

Vähennä muovikassien käyttöä ja auta samalla lemmikkisi uhanalaisia serkkuja pakkaamalla ostokset Mustin ja Mirrin kangaskassiin! Musti ja Mirri lahjoittaa kassien myynnistä saatavan tuoton kokonaan WWF:n luonnonsuojelutyöhön. Kun käytät kassia uudelleen Mustissa ja Mirrissä, yksi prosentti ostostesi loppusummasta lahjoitetaan luonnonsuojeluun.

Kangaskassi on valmistettu kierrätyspuuvillasta ja siitä on saatavana kaksi eri kokoa kissa- tai koirakuvalla. Kasseja on myytävänä kaikissa Musti ja Mirri -myymälöissä ympäri Suomen.

Etsi lähin myymälä:
www.mustijamirri.fi

© MUSTI JA MIRRI

ANNE TARVAINEN
Ohjelmapäällikkö,
kansainvälinen kehitys

Suppilovahverot

Suppilovahverot ovat hyvä syy tehdä lenkki syksyiseen metsään. Tätä herkullista ruokasientä voi kerätä lumen tuloon saakka.

ANNE BRAX
Viestintäjohtaja

Ulkona yöpyminen

Syksyisenä yönä tähdet loistavat kirkkaina. Luonnossa yöpymisen varusteiksi sopivat retkiriippumatto ja untuvamakuupussi. Tarkista sadetutkasta sateen todennäköisyys.

ALEXANDRA ANTELL
Art Director

Syyskylvö

Syyskylvön avulla pääset nauttimaan aikaisemmasta sadosta. Syksyllä voit kylvää ja istuttaa esimerkiksi kaikki sipulit, porkkanan, palsternakan, mustajuuren, tillin ja persiljan.

Professori Eva Heiskanen on tutkinut kuluttajien käyttäytymistä ohjaavia tekijöitä.

Kuluttaja kaipaa apua VALINTOJEN VIIDAKOSSA

Kuluttajat voivat valinnoillaan vaikuttaa siihen, miten kestävästi luontoa ja luonnonvaroja käytetään. Tieto ei kuitenkaan aina ohjaa käyttäytymistämme. Miten auttaa epätietoista kuluttajaa valintojen viidakossa?

Kuluttajatutkimuskeskuksen professori ja WWF:n hallituksen jäsen **Eva Heiskanen** on tutkinut tätä asiaa työkseen. ”Kulutustapoja ei yleensä opita laskureista tai informatiivisilta nettisivuilta. Tällaiset keinot eivät siis muuta kulutustapoja kovin helposti.”

Heiskanen mukaan toisten ihmisten esimerkki ohjaakin tehokkaimmin useiden ihmisten käytöstä. Siksi monissa valistuskampanjoissa luotetaan suosittujen julkisten voimaan.

Lisäksi yhteiskunnan eliitin pitäisi lähettää kansalaisille omalla esimerkillään selkeä viesti. Niin kauan kuin korkea kulutustaso on vaikutusvallan merkki, sitä tavoitellaan.

Myös yritysten pitäisi ohjata asiakkaitaan ympäristön kannalta hyviin valintoihin. ”Ympäristön kannalta hyvät valinnat on tehtävä helpoiksi ja hauskoiksi tai suoranaisesti ’tehdasasetuksiksi’, eli vakioratkaisuksi, josta on vaikeampi poiketa.”

Valintoja voi myös ohjata säätelyllä ja määräyksillä. ”Esimerkiksi autoilu vähenee kaupungeissa, jos tehdään autoilu vaikeaksi ja julkisilla, pyörällä tai jalan kulkeminen helpoiksi.”

Lue lisää lehden verkkoversiosta:
bit.ly/2NwW4o5

WWF VASTAA

Askarruttaako jokin?
WWF:n asiantuntijat
vastaavat.

Lähetä kysymyksesi
meille: info@wwf.fi

Miksi Suomenlahdella oli kesällä 2018 voimakas sinileväkukinta Itämeren parantuneesta tilasta huolimatta? Suomenlahden valuma-alueen ravinnepäästöt ovat vähentyneet tällä vuosituhanella enemmän kuin missään muualla Itämeren alueella. Maksamme silti leväkukintojen kautta vanhoista synneistämme. Vuosikymmenien aikana runsastuneet levät ovat hajotessaan muuttaneet yhä suuremman alan Itämeren pohjasta hapettomaksi fosforivarastoksi. Kun suolavesipulssit työntyivät muutama vuosi sitten Tanskan salmista Itämerelle, hapettomia vesimassoja työntyi ylös pohjasyvänteistä. Tällöin niiden fosfaatit hapettuivat sinileville käyttökelpoiseen muotoon. Tyyppiä sinilevät ottavat ilmasta ja juuri siksi sinilevä "kukkii". Kesän tyyri ja lämmin sää auttoi levää nousemaan pintaan ja runsastumaan edelleen. Meri kyllä toipuu ajan kuluessa, jos jatkamme sitkeästi työtä ravinnepäästöjen vähentämiseksi.

ANNA SOIRINSUO,
meriasiantuntija

© AKI-PEKKA SINIKOSKI / WWF

WWF vaatii Puruveden saimaannorpille samaa suojaa kuin muillekin norpille

Saimaannorpalle syntyi Puruvedellä tänä keväänä kuutti. Lisäntyminen kertoo norppakannan vakiintumisesta Puruveden puolelle. WWF vaatii, että verkkokalastuksen uhkaa Puruveden saimaannorpille on pienennettävä samalla periaatteella kuin koko muulla saimaannorpan esiintymisalueella Saimaalla.

Vaatus sisältyy lausuntoon, jonka WWF antoi kesällä ympäristöministeriölle saimaannorpan lisäämisestä Puruveden Natura 2000 -alueen suojeluperusteisiin. Lisäämisen pitäisi WWF:n mielestä tarkoittaa muun muassa verkkokalastuksen rajoittamista. Tämä tapahtuisi ensisijaisesti tekemällä Puruveden asukkaiden ja mökkilläisten kanssa vapaaehtoisia kalastusrajoitussopimuksia. Tarvittaessa sopimukset on katettava asetuksen avulla.

"Puruveden saimaannorpat eivät ole kakkosluokan norppia. Nyt ensimmäisen poikasen syntymisen jälkeen saimaannorpan lisääminen suojeltavaksi lajiksi myös Puruvedellä on ehdottoman välttämätöntä", toteaa WWF:n suojelujohtaja **Jari Luukkonen**.

bit.ly/2MA1fa9

© JUHA TASKINEN / WWF

© NATUREPXL.COM / ANUP SHAH / WWF-CANON

Onko keksipaketissasi laitonta palmuöljyä?

Tuore raportti osoittaa, että vastuulliseen palmuöljyn tuotantoon sioutuneiden yhtiöiden tuotantoketjuihin päätyy laittomasti viljeltyä palmuöljyä. Indonesian ympäristöjärjestöjen verkoston EoF:n raportti paljastaa, kuinka laitonta raaka-ainetta sisältävä palmuöljy myydään tehtaista välikäsien kautta tai suoraan sellaisille kaupoille ja tuotemerkeille kuin Colgate-Palmolive, Fuji Oil, Kellogg's, Mars, Neste, Nestlé, PepsiCo, Procter & Gamble ja Unilever.

Laitonta palmuöljyä kasvatetaan muun muassa Sumatralla Tesso Nilo -kansallispuiston sisäpuolella ja sen ympäristössä. Jopa 75 prosenttia Tesso Nilon kansallispuiston alueesta on muutettu laittomiksi palmuöljyviljelmiksi. Samalla ihminen on tuhonnut uhanalaisten lajien, kuten tiikerien ja norsujen, elinalueita.

EoF:n satelliittikuvien mukaan Sumatra on menettänyt 56 prosenttia 25 miljoonan hehtaarin laajuisista luonnonmetsistään viimeisten 30 vuoden aikana.

bit.ly/2uMfgGi

© H&M

Perheen pienimmille

Uljaat uhanalaiset lajit ja luontoteemat kuvittavat WWF:n ja H&M:n uutta lastenvaatemallistoa. Mallisto lanseerataan 27.9. yli 50 maassa ja se on myynnissä noin kaksi viikkoa. H&M lahjoittaa kymmenen prosenttia vaatteiden myyntiin nosta WWF:lle.

Pipokauden pirstys

Syksyn tullen päätä lämmittää panda-pipo. Puuvillainen pipo sopii viileneviin päiviin, pitää korvat suojassa viimalta ja mahtuu mainiosti myös pyöräilykypärän alle. Osta omasi WWF-verkkokaupasta!

kauppa.wwf.fi/harmaa-panda-pipo

Kurkkaa
kauppaan!

© EMILII KARHIHO / WWF

Mitä ympäristöahdistukselle voisi tehdä?

PANU PIHKALA ON TUTKIJATOHTORI HELSINGIN YLIOPISTON TEOLOGISESSA TIEDEKUNNASSA JA TIETOKIRJAILIJA, JONKA MIELESTÄ ITÄ-HELSINKIIN KANNATTAA TULLA LUONTORETKEILEMÄÄN JA **MARY OLIVERIN** RUNOT PELASTAVAT USEIN PÄIVÄN.

Suomessa on paljon ympäristöahdistusta. Se on käynyt selväksi, kun olen kiertänyt eri puolilla maata tuoreen kirjani Päin helvettiä? Ympäristöahdistus ja toivo (Kirjapaja, lokakuu 2017) tiimoilta. Viime syksynä saavutettiin jonkinlainen keikahduspiste. Kun ympäristö- ja ilmastoahdistuksesta alettiin puhua julkisuudessa, kasvava määrä ihmisiä uskalsi tuoda tunteensa esiin.

Ympäristöahdistusta kokevat eri-ikäiset ja erilaisissa elämäntilanteissa olevat ihmiset, mutta eräät ihmisryhmät ovat haavoittuvampia kuin muut. Lapset ja nuoret ovat avoimessa iässä ja pelkäävät tulevaisuutensa puolesta. He eivät pysty vaikuttamaan yhtä paljon kuin täysi-ikäiset ja kyselevät, mikseivät aikuiset tee enemmän. Osa nuorista löytää toimintakanavia, mutta osa alkaa peitellä ahdistustaan erilaisin pakokeinoin.

Toinen erityisen altistunut ihmisryhmä koostuu erilaisista ihmisistä, jotka ovat läheisissä tekemisissä ekosysteemien kanssa. Tätä kautta löytyy myös yllättäviä yhteyksiä ihmisten välille. Sekä kaupungissa asuva ympäristöjärjestön työntekijä että sukutilaa viljelevä maaseudun asukas voivat olla yhtä lailla ahdistuneita ilmastonmuutoksesta.

Mitä ympäristöahdistukselle voisi ja kannattaisi tehdä? Nostan esille kolme ydinajatusta.

Ympäristöahdistus on tehtävä julkiseksi ja sosiaalisesti hyväksytyksi.

On terapeutista, kun saa vertaistukea ja huomaa, että toisillakin on vaikeita tunteita. Toistaiseksi monet ihmiset ovat kokeneet ole-

vansa jotenkin heikkoja ja epäonnistuneita, jos heillä on vaikeuksia kestää maailman tilannetta. Totuus on päinvastainen. Ihminen osoittaa arvostettavaa herkkyyttä ja realistista tilannetajuja, jos hän kokee angstia maailman vahingoittumisesta. Tässä on yhteiskuntakritiikin paikka. Ei pidä hyväksyä sitä, että julkisessa tilassa saisi näyttää vain iloisia tunteita. Tarvitaan moniulotteisempaa ”tunteiden politiikkaa”.

On yhdessä etsittävä keinoja kohdata vaikeita tunteita.

Mitä voisimme yhdessä tehdä, kun kohtaamme vaikean ympäristöuutisen? Yritämmekö vain unohtaa asian ja siirtyä seuraavaan taisteluun? Menetykset vaativat huomionsa. Vertaisryhmät, erilaiset rituaalit ja luonnossa liikkuminen auttavat. Jossain vaiheessa on aika siirtyä eteenpäin, mutta vasta tunteiden kohtaamisen jälkeen. Vaikeat tunteet voivat kanavoitua vahvaksi voimavaraksi.

On harjoitettava tasapainoa ja toivoa.

Kirjani ehkä keskeisin käsite on ”kahden tason näkökyky”. Olen vakuuttunut siitä, että ihmisten on tärkeää säännöllisesti tarkentaa katsettaan erilaisiin asioihin ympäröivässä todellisuudessa. Ahdistuksen keskellä voi muuten jäädä huomaamatta, kuinka paljon hyvää on jäljellä. Kirjani eräät pisimmät luvut käsittelevät erilaisia toivon lähteitä. Ylioptimistisen henkilön on vuorostaan tärkeä havaita, kuinka paljon ongelmia maailmassa on.

Tie eteenpäin vie ambivalenssin, moniulotteisuuden ja keskeneräisyyden läpi. Toivo pitää kiinni elämän mielekkyydestä, vaikka lopullisesta onnistumisesta ei olekaan varmuutta. ■

”Vaikeat tunteet voivat kanavoitua vahvaksi voimavaraksi.”

Lahtelaiset KAUKANA KOTOA

Villien jäljillä -sarjassa etsitään
uhanalaisia eläimiä

TEKSTI KATJA RÖNKKÖ • KUVAT KATJA RÖNKKÖ JA KIMMO OHTONEN

Marraskuussa alkavan Villien jäljillä -tv-sarjan kuvauksissa näyttelijä **Pirjo Heikkilä** joutui valovuosien päähän mukavuusalueestaan ja toimittaja **Kimmo Ohtonen** pääsi henkiseen kotiinsa.

”Olin metsässä viimeksi 90-luvulla”, sanoo Pirjo Heikkilä pölyvävällä nepalilaisella metsätiellä, joka erottaa kylän ja valtavan Bardian kansallispuiston toisistaan. Tästä alkaa tiikerien ja sarvikuonojen valtakunta. Heikkilä olisi paljon mieluummin omassa kodissaan Helsingissä.

”Lähtökohtaisesti pelkään kaikkea luonnossa. Suostuin tähän, jotta voisin käyttää

julkisuutta siihen, että uhanalaisten lajien ahdinko tulee esiin. En vaan suostuessani ihan tajunnut, että ohjelman teko tarkoittaa tiheitä viidakkoja, jyrkkiä vuorenrinteitä ja myrkyäviä meriä. En halua edes tietää, mitä kaikkia otuksia täällä on”, Pirjo Heikkilä sanoo.

Heikkilä ja Ohtonen tutustuvat sarjassa uhanalaisten eläinlajien suojeluun Huippuvuorilla, Borneossa, Australiassa, Nepalissa ja Suomen Saimaalla. Jokaisessa kohteessa kaksikko opastavat WWF:n lajiasiantuntijat, joiden mukana Ohtonen ja Heikkilä pääsevät näkemään asiantuntijoiden ja tutkijoiden luonnonsuojelutyötä. ▶

Tiikerin raapimisjälki kahden metrin korkeudessa kertoo kaiken oleellisen tiikerin koosta.

Juontajakaksikko pääsi tekemään karjan lannasta ja huussin jätteistä biokaasua nepalilaisessa pikkukylässä. Biokaasu säästää villieläinten kotimetsiä, sillä se vähentää kyläläisten riippuvuutta polttopuusta.

”Ihmisiä kiinnostaa valtavasti käytännön suojelutyö, ja tästä tarpeesta lähti myös idea tv-sarjaan. Olen todella iloinen, että pääsemme nyt näyttämään, miten eri puolilla maailmaa uhanalaisia lajeja ja niiden elinympäristöjä suojellaan. Luvassa on mielenkiintoista ja huvittavaa hauska matka Pirjon ja Kimmon mukana”, lupaa WWF:n pääsihteerinä **Liisa Rohweder**.

Syynä sarjan tekemiseen oli myös kiire. Ensimmäistä kertaa historiassa eläin- ja kasvilajit kuolevat laajasti sukupuuttoon ihmisen toiminnan seurauksena: käsillä on kuudes massasukupuuttoaalto. Luonnon köyhtyminen on edelleen mahdollista pysäyttää, mutta se pitää tehdä nyt.

”Epätoivoon tai odotteluun ei ole varaa. Television vaikutus on edelleen valtavan suuri, ja meidän pitää käyttää kaikki mahdolliset keinot näiden asioiden ja tarinoiden kertomiseen”, Kimmo Ohtonen sanoo.

Luonnon ahdingosta ei puhuta tarpeeksi

Ilmastonmuutoksen katastrofaaliset vaikutukset ja sen pysäyttäminen ovat olleet ansaitusti esillä mediassa niin tehokkaasti,

että ilmastonmuutoksen uhka maapallolle on iskostunut monien mieleen. Samaan aikaan toinen vähintään yhtä tärkeä asia maapallon hyvinvoinnille on jäänyt varjoon. Luonnon monimuotoisuus eli eliölajien ja elinympäristöjen määrä ja kirjo heikenee dramaattisesti.

Luonto on äärimmäisen tarkasti rakentunut mosaiikki, jossa jokaisella eliöllä, jopa pienen pienillä bakteereilla, on oma tehtävänsä. Jos jokin laji katoaa, seuraukset ovat arvaamattomia.

”Vasta ensimmäisissä kuvauksissamme Himalajalla tajusin oikeasti sen, miksi luonnon monimuotoisuudesta pitää puhua. WWF-oppaamme **Ghana Gurung** selitti asian selkeästi: Lumileopardi harventaa saalistamalla alueen muiden lajien määrää. Tämä on osa luonnon kiertoa. Jos petoja ei olisi, alueen ympäristö joutuisi epätasapainoon ja joidenkin lajien, kuten villivuohien, määrä saattaisi paisua hallitsemattomasti. Vuohet taas kuluttaisivat laiduntaessaan vuorten herkkää maaperää ja se vaikuttaisi koko ympäröivään luontoon”, Pirjo Heikkilä kertoo.

Tuotannon hyödyt ja haitat punnittiin tarkkaan

Ennen tuotannon aloittamista työryhmässä pohdittiin tarkasti, lähdetäänkö sarjaa tekemään lainkaan, sillä se tarkoitti matkustamista myös maapallon toiselle puolelle.

”Päätöstä lähtemisestä ei tehty kevyin perustein. Punnitsimme tarkasti sarjan hyötyjä ja haittoja ja laskimme, kuinka paljon päästöjä sarjan tekemisestä aiheutuu. Loppujen lopuksi päätimme tehdä sarjan minimimiehityksellä ja yhdistämällä kuvausmatkoja, jotta säästämme päästöissä mahdollisimman paljon. Kaikki lentojen päästöt myös kompensoitiin”, WWF:n Liisa Rohweder kertoo.

”Itse pidän lentämistä myös todella stressaavana, ja lomamatkoille lentäminen on mielestäni turhaa. Mieluummin lomailen Suomessa. Mikäli Villien jäljillä -sarjasta joskus tehdään kakkoskausi, se voitaisiin tehdä Suomen lajeista”, Pirjo Heikkilä sanoo.

”Joo mahtavaa! Meillä Suomessakin on niin paljon kertomattomia tarinoita. Esimerkiksi ihana kuukkelit. Vanhoissa metsissä asuva kuukkelit on ihan yksi suosikkilajeistani”, Kimmo Ohtonen innostuu.

Nepalin kansallispuistoissa työntekijät käyttävät norsuja muun muassa puiston sisällä liikkumiseen, sillä niillä pääsee kulkemaan turvallisesti. Lisäksi niitä on turismin käytössä. Norsujen koulutusmenetelmät ovat perinteisesti olleet julmia, mutta asenteiden muuttamiseksi eläinystävällisemmiksi on tehty työtä muun muassa WWF:n tukemana. Heikkilä ja Ohtonen vierailivat myös norsujen koulutuskeskuksessa, mutta kuvausryhmä ei eettisistä syistä käyttänyt kulkuvälineinä norsuja kuvauksissa.

Lumileopardiekspertti Tashi R. Ghale on juuri löytänyt vuorenrinteeltä lumileopardin ulostetta. Nyt ollaan jäljillä!

Borneon suosademetsä, uhanalaisten borneon-orankien koti, upotti parhaimmillaan vyötäröön asti. Kuvaaja Tuomo Knaapila, Kimmo Ohtonen ja äänittäjä Sami Auru kamppailevat eteenpäin.

Mursun lämmin henkäys oli vahvasti läsnä luonto-toimittaja ja -kuvaaja Kimmo Ohtosen ottaessa tätä kuvaa Norjan Huippuvuorilla. Katso marraskuussa alkavasta sarjasta, mitä henkäyksellä oikein tarkoitetaan.

Ohtosen koti on luonnossa

Neljältä aamulla pimeys on kuin seinä. Kurnutus, loiskutus, vihellys, rapistelu ja kahina kuitenkin paljastavat, että edessämme odottaa yksi maailman monimuotoisimmista trooppisista sademetsistä. Päivänvalo alkaa juuri tunkea heikkoina ja kapeina viivoina puiden lomasta, kun oppaamme **Arnold Sitompul** pysäyttää kapean puuveneemme ruskeavetisen joen rantatormälle. Olemme suosademetsässä keskellä Borneon saarta. Lähimpään kaupunkiin on viiden tunnin matka.

Kimmo Ohtonen kohtasi kuvauksissa monia asioita, joita hän ei ikinä uskonut näkevänsä.

”Olen pikkupojasta asti ihaillut orankeja, mutta olen tiennyt, etten ikinä matkustaisi lomamatkalle niitä katsomaan. Kuvausten kautta pääsin kuitenkin näkemään orankien mielettömiä kotimetsiä ja odottamaan puun alla, kun orangit heräivät ylhäällä latvustossa itse rakentamastaan pesästä auringon noustessa. Kokemus oli uskomaton”, Ohtonen kertoo.

Ohtosen henkinen koti on missä tahansa luonnossa, sademetsässä, järvimaisemassa tai vuorten rinteillä. Huippuvuorten hyisessä ympäristössä Ohtonen kuitenkin viihtyy parhaiten.

”Olen lumen ja jään lapsi, tammikuussa

syntynyt. Itselleni pohjoisen luonto on se kaikista rakkain, ja sinne haluan aina palata.”

Tiikerin polulla Nepalissa

”Tuo on tiikerin reviiirijälki. Se kaappii maata takakäpälillään ja jättää muille merkkejä siitä, että tämä on sen alue ja muiden kannattaa pysyä poissa”, WWF:n tiikeriasiantuntija **Kanchan Thapa** kertoo ja osoittaa halkaisijaltaan lähes puolimetristä maassa olevaa kuoppaa nepalilaisessa metsässä. ”Eli juuri se, mitä me nyt teemme, tunkeudumme sen alueelle!”, Pirjo Heikkilä huomauttaa ympärilleen pälyillen. ”Onko tuo kädessäsi oleva keppi muuten tiikeriä varten?”

Kuvauksissa oli paljon odottelua, joka on myös lajien tutkijoiden työtä. Luontoa ei voi ohjailta eikä eläimiä käskeä kameran eteen. Villien läsnäolosta kertoivat aina kuitenkin niiden jättämät jäljet.

”Ennen kuvauksia odotin näkeväni paljon villieläimiä. Kohteissa tajusin, että nämä lajithan ovat uhanalaisia ja se tarkoittaa sitä, että niiden näkeminen on todella vaikeaa. Onneksi näimme tosi paljon myös pikku tipuja, ne ovat suosikkejani”, Heikkilä sanoo.

Annapurman vuoristossa lähes 4000 metrissä lumileopardijaksoa kuvatessa kuvausryhmän äänittäjä jouduttiin evakuoimaan sairausepäilyn takia Kathmanduun. Kaikkien onneksi hän selvisi säikähdyksellä ja pääsi jatkamaan kuvauksia Etelä-Nepaliin.

”Himalajan vuoristokylässä mietin, että jos tapahtuu joku onnettomuus, niin täältä on liian pitkä matka mihinkään. Borneon pimeässä suosademetsässä haaroja myöten kahlatessa mielessä olivat väkisin käänteet ja muut pistävät eläimet”, Kimmo Ohtonen miettii.

Heikkilä ja Ohtonen toivovat, että sarja toisi monimutkaiselta kuulostavan luonnon monimuotoisuuden käsitteen lähelle suomalaisia hausalla tavalla.

”En usko saarnaamiseen tai syyllistämiseen. Mikäli ihmiset innostuvat kahden lahtelaisen, Kimmon ja minun, toilailujen kautta vaikuttamaan ympäristöasioihin tai edes saavat jonkinlaisen ajatuksen näistä asioista, olemme onnistuneet”, Pirjo Heikkilä sanoo. ■

---

*Meressä
ajelehtiva muovipilli
voi koitua kilpikonnille
kuolemaksi.*

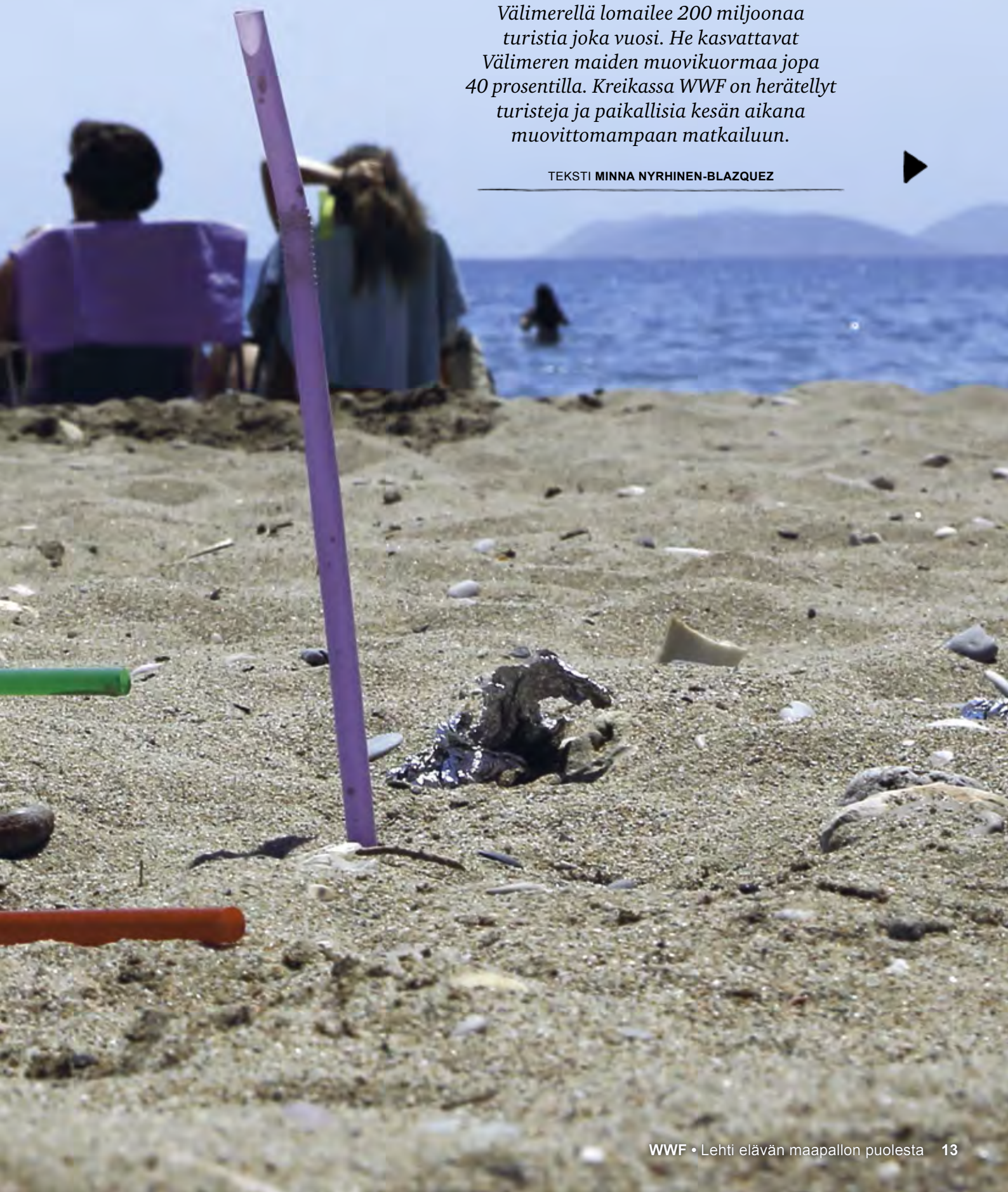

Pillittä PAREMPI

Välimerellä lomailee 200 miljoonaa turistia joka vuosi. He kasvattavat Välimeren maiden muovikuormaa jopa 40 prosentilla. Kreikassa WWF on herätellyt turisteja ja paikallisia kesän aikana muovittomampaan matkailuun.

TEKSTI MINNA NYRHINEN-BLAZQUEZ

Kaunis, turkoosi meri huuhtoo aaltoja paratiisirannalle, jonka vaaleaan hiekkaan lomailija on upottanut varpaansa. Varpaiden viereen kohoa surullinen varjo, kun roskankerääjä täyttää mustaa jätessäkkiään rannalta löytyvillä tupakantumpeilla, muovipilleillä ja -pulloilla. Pussi on tunnissa täyttynyt muoviroskasta, jota Välimeren rannat ovat pullollaan. Näky pistää vihaksi.

Kreikassa näyn saivat omin silmin todistaa lähes tuhat vapaaehtoista, kun he siivosivat kesällä muoviroskia turistien suosimilla rannoilla. WWF järjesti Kreikassa muoviroskan keräystalkoita viidellä rannalla Ateenasta Kreetaan yhdessä muiden järjestöjen sekä paikallisen kauppareijun kanssa.

”Vaikka rantojen lähellä toimivat ravintolat ja muut yrittäjät siivoavat rantoja säännöllisesti, silti meidänkin talkoissam-

me roskaa löytyi valtavasti. Pillejä, tupakantumpeja ja muovipusseja on kaikkialla saastuttamassa rantoja”, kertoo **Achilleas Plitharas** WWF Kreikasta.

Vapaaehtoisia ärsyttivät etenkin tupakantumpit, joita ajelehti rannoilla isoina keskittyminä.

”Ihmiset eivät tunnu olevan riittävän tietoisia siitä, millaisen ongelman he jättävät taakseen heittäessään muoviroskat rannoille. Meidän täytyy valistaa lisää, se on selvästi tarpeellista”, Plitharas sanoo.

Välimeri muuttumassa muovimereksi

WWF julkaisi kesän alussa raportin, jonka mukaan muoviroskat ja mikromuovi uhkaavat muuttaa Välimeren valtavaksi muovimereksi. *“Out of the Plastic Trap: Saving the Mediterranean from plastic pollution”* -ra-

portti osoittaa, että turismi lisää Välimeren maiden muovikuormaa jopa 40 prosentilla joka kesä. Valtava muoviroskan määrä yhdistettynä huonoon jätteidenkäsittelyyn aiheuttaa sen, että jopa 95 prosenttia mereen päätyvistä jätteistä on muovia.

Tavanomaisten muovituotteiden hajoamisajat luonnossa ovat vuosista satoihin vuosiin. Esimerkiksi tupakantumppi hajoaa viidessä vuodessa, ja muovipullon hajoamista saa odottaa jopa 450 vuotta.

Plitharasin mukaan WWF:n raportti sai ihmiset ajattelemaan, miten paljon muovituotteita he ovat tottuneet käyttämään päivittäisessä elämässään.

”Moni on kertonut meille raportin julkaisun jälkeen, että he haluavat vähentää muovinkäyttöään ja ottaa käyttöön muovia korvaavia tuotteita, kuten kestopulloja,

Turismi kasvattaa Välimeren muoviroskan määrää 40 prosentilla joka kesä.

Vinkejä muovittomampaan matkailuun

Jokainen turisti voi tehdä oman osansa muovijätteen vähentämiseksi lomakohteissa.

- Suosi ravintoloita, joissa ei käytetä kertakäyttöastioita
- Käytä kestokassia muovipussien sijaan
- Osta suuri 10 litran vesitonkka ja täytä siitä vettä omaan kestopulloon
- Nauti cocktaileista ilman muovisia drinkkitikkuja ja pillejä.
- Mieti kahdesti, kun ostat puhallettavan vesilelun tai uimapatjan. Tuleeko siitä vain kertakäyttöinen kapistus?
- Osta ”spork” eli haarukan, lusikan ja veitsen yhdistelmä ja syö sillä jäätelöt ja piknikeväät
- Varmista, että rannalta, leiriytymispaikoista ja nähtävyyksistä lähtiessäsi olet kerännyt roskasi mukaan.
- Monissa maissa jätteidenkäsittely ja -kierrätys voi olla Suomen verrattuna heikkoa. Mutta jos kierrätys on mahdollista, siitä ei kannata laistaa.

WWF:n ja yhteistyöjärjestön vapaaehtoiset keräsivät kesällä säkeittäin muoviroskaa Kreikan rannoilta.

-kahvimukeja sekä sokeriruo'osta, bambusta tai alumiinista valmistettuja pillejä.”

Kuluttajien käyttäytymisen muutosta muovinkulutuksessa ei ole raportin jälkeen vielä tutkittu virallisesti. Toivottavaa kuitenkin olisi, että käänös parempaan tapahtuisi, niin hälyttävällä tasolla muovin kulutuksen ja muoviroskan määrät ovat Välimeren maissa. Esimerkiksi muovipillejä kuluu pelkästään Kreikassa arviolta yli 3–4 miljardia vuosittain. Jos tuo määrä pillejä yhdistettäisiin jonoksi, se ylittäisi Maasta kuuhan.

WWF tarttui kesän aikana muovipilliongelmaan. Se sai kaksi hotellia ja kahvilaa heinäkuun alusta lähtien mukaan kampanjaan, jossa asiakas saa juomaansa muovipillin ainoastaan pyydettyäessä. Suomalaisturistikin ovat saattaneet törmätä tempaukseen, sillä se toteutettiin suomalaisten suosikkikohtees-

© WWF GREECE

© MILOŠ BICANSKI / WWF

sa Zakynthos-saarella.

”Jo ensimmäisten viikkojen jälkeen näytti siltä, että asiakkaat ymmärsivät yskän eivätkä enää halunneet pillejä. Kahvi- ja muiden juomien juominen onnistuu aivan helposti ilmankin.”

Muovipillien vähentäminen auttaa myös saarella asustavia, äärimmäisen uhanalaisia valekarettikilpikonnia, joille meressä ajelehtiva muovipilli voi koitua kuolemaksi.

”Muovipillit ovat yksi vaarallisimmista muoviroksista niin merikilpikonnille kuin muillekin merieläimille. Ne ovat myös yleisimpiä esineitä, joita merieläimistä löytyy Kreikan rannoilla”, Plitharas sanoo.

Mikromuovia meressä ennätysmäärä

Välimeren eläimiä uhkaa myös alle viiden

millimetrin kokoinen mikromuovi, jota on Välimeressä maailman mittakaavassa ennätysmäärä. Ruokaketjuun joutuessaan mikromuovi uhkaa merenelävien lisäksi myös ihmisten terveyttä. Esimerkiksi mereneläviä syövä eurooppalainen nielee arvioiden mukaan keskimäärin 11 000 mikromuovipalaa vuodessa.

”Välimeri kattaa prosentin kaikesta maailman vedestä, mutta jopa seitsemän prosenttia kaikesta maailman mikromuovista. Tämä tekee Välimerestä yhden maailman eniten mikromuovia sisältävistä vesialueista”, sanoo WWF:n meriasiantuntija **Anna Soirinsuo**.

Merten muovi-ongelmaan on olemassa

ratkaisuja. Tärkeimpänä tekijänä on kertakäyttöisen muovin kulutuksen vähentäminen, meriin joutuvan muovijätteen kieltävä kansainvälinen sopimus sekä kansalliset 100 prosentin muovinkierrätykseen tähtäävät tavoitteet. Lisäksi maiden tulisi kieltää tarpeettomat kertakäyttöiset muovituotteet, kuten muoviset kertakäyttölautaset ja -aterimet, vanupuikot ja muovipillit.

Välimerelle matkustava turistikin voi tehdä oman osansa.

”Kannattaa esimerkiksi suosia ravintoloita, joissa ei käytetä kertakäyttöastioita ja ostaa eväät tuoreena paikalliselta torilta omaan kassiin. Kannattaa myös ostaa suuri 10 litran vesitonkka ja täyttää siitä vettä omaan kestopulloonsa”, Soirinsuo kertoo.

Tupakantumpit ovat Välimeren rantojen yleisin muoviroksa.

Zakynthosin saarella asuvat valekarettikilpikonnat (*Caretta Caretta*) ovat vaarassa nielaista muoviroksia.

”Muovipullon hajoamista saa odottaa jopa 450 vuotta.”

Haussa muovivapaa saari

Taistelu muovia vastaan Välimerellä jatkuu. Achilles Plitharas on erityisen innoissaan WWF:n ja muiden yhteistyöjärjestöjen pilotista, jossa yksi Kreikan monista saarista aiotaan saada täysin muovittomaksi.

”Valitsemme yhden saaren, joka valjastetaan luopumaan turhasta muovista. Tavoitteeseen autetaan muun muassa antamalla tukea jätteenkäsittelyyn, jotta muovia ei päätyisi meriin. Muutkin saaret voivat tietenkin ottaa projektista mallia”, Plitharas kertoo.

Muovivapaita saaria aletaan etsiä syksyllä. ■

Lue lisää WWF:n muovityöstä: wwf.fi/uhat/merten-muoviroska

Kotien mikromuovit jäävät kiikkiin Viikissä

Suomen ja Pohjoismaiden suurin jätevedenpuhdistamo Helsingin Viikinmäessä käsittelee päivittäin jopa 800 000 talouden jätevesiä. Likaveden mukana jätevedenpuhdistamoon tulee myös mikromuoveja, joita päätyy jäteveteen muun muassa keinokuitua sisältävistä vaatteista ja kosmetiikasta.

Pienen pienet muovinpalaset jäävät nalkkiin jo vedenpuhdistusprosessin ensivaiheissa, välppäyksessä ja esiselkeytyksessä, ja loput ilmastuksessa ja jälkiselkeytyksessä. Välppäyksen tarkoitus on poistaa isoimmat kappaleet jätevedestä. Esiselkeytyksessä vedestä laskeutetaan ja erotetaan hienompijakoinen kiintoaines ja osa fosforista, ilmastuksessa ja jälkiselkeytyksessä poistuu puolestaan loput fosforista ja suurin osa typestä.

”Välppäyksessä poistuva jäte mikromuoveineen menee jätteenkäsittelylaitokselle poltettavaksi. Esiselkeytyksessä ja ilmastuksessa syntynyt liete puolestaan mädätetään ja siitä tehdään multatuotteita”, selvittää tuotantoyksikön päällikkö **Marina Graan** Helsingin seudun ympäristöpalveluista (HSY).

Alle viiden millimetrin kokoinen mikromuovi ei häviä mädätetystä lietteestä mihinkään. Niinpä mikromuovia päätyy takaisin luontoon, kun multaa levitetään vaikkapa pellolle. Myös muita vaihtoehtoja lietteen loppusijoitukselle tutkitaan HSY:llä.

Monivaiheinen jätevedenpuhdistusprosessi on silti tehokas mikromuovien poistaja. Ainoastaan alle yksi prosentti mikromuovista läpäisee kaikki vaiheet ja

päätyy puhdistetun veden mukana Suomenlahden pohjaan.

Katujen muovit kulkevat vesistöön

Kotitaloudet eivät ole ainoa lähde Viikinmäelle tuleville mikromuoveille. Sitä saapuu myös Helsingin katujen hulevesistä, sillä osa etenkin keskustan vanhoista sadevesikaivoista on yhteisviemäröity kotitalouksista tulevan jäteveden kanssa.

”Kaduilla mikromuovia irtoaa esimerkiksi rengaspölystä ja keinoonurmilta. Myös maahan heitetty isompikokoinen muovi muuttuu ennemmin tai myöhemmin mikromuoviksi, kun se hajoaa aurinгон valossa”, Graan kertoo.

Osa katuroskista ajautuu myös suoraan vesistöön. Eli jos heität tupakantumpin maahan, se päätyy jossain vaiheessa hyvin todennäköisesti viemäriin ja sieltä vesistöön.

Mikromuovien määrää jätevedessä voi saada pienemmäksi muun muassa ostamalla mikromuovista vapaata kosmetiikkaa ja luonnonkuiduista tehtyjä vaatteita. Vesistöjen kannalta Graanin mukaan sääntö numero yksi on, että roskaamisen on loputtava. Kaduilla roska kuuluu roskikseen, ei maahan, josta se voi hajota mikropartikkeleiksi ja päätyä luontoon.

Mikromuovit eivät kuitenkaan ole vesistöjen kannalta hankalimmat aineet Suomessa. Tärkeintä on poistaa fosforia ja tyypeä, jotka aiheuttavat vesistöissä leväkasvua ja rehevöitymistä. Myös esimerkiksi palonestokemikaalit, hormonit ja lääkeaineet ovat vesistöille haitallisia. ■

© HSY

Jätevedenpuhdistamolle päätyneistä leluista on kertynyt vuosien varrella värikäs kokoelma.

Yhdessä se on MAHDOLLISTA

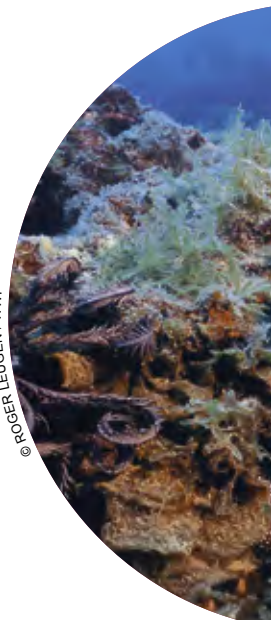
Kiitos tuestasi. Nämä saavutukset eivät olisi mahdollisia ilman uskollisia tukijoitamme. WWF toimii kaikilla mantereilla ja yli 100 maassa.

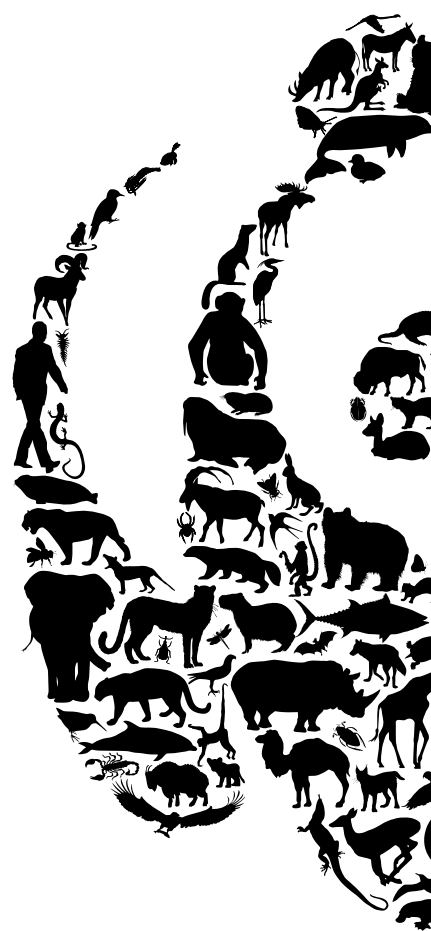
VAELLUSKALAT

Suomen vaelluskalat ovat uhanalaisia, koska puromme ja jokemme ovat täynnä vaellusesteitä. WWF on tänäkin kesänä tehnyt ahkerasti töitä jokiemme esteetömyyden eteen. Tämä ei olisi mahdollista ilman tukijoitamme. Uhanalaisten vaelluskalojen pelastamiseksi järjestetään eri puolilla Suomea virtavesitalkoita, joihin oli tätä kirjoitettaessa ilmoittautunut jo 474 vapaaehtoista. K-ryhmän kanssa yhteistyössä toteutetuissa K-kalapolut-talkoissa on tähän mennessä avattu 12 pientä vaellusestettä ja tehty 94 kutusoraikkaa. Esteiden poiston myötä uutta kutu- ja elinympäristöä on avautunut jo 40 kilometriä. Talkoisiin voivat osallistua kaikki halukkaat, nyt on käynnissä viisivuotisen yhteistyöhankkeen toinen vuosi. Vaelluskalojen lisäksi vaellusesteiden poistamisen ja purokunnostusten hyötyjinä on koko virtavesiluonto.

© ROGER LEUGEN / WWF

© LAURI ROTKO / WWF

Koralliriutoista on saatu hyviä uutisia viime aikoina. Tynnellämerellä sijaitseva Uusi-Kaledonia vahvistaa lähes koskemattomien koralliriuttojensa suojelua. Korallien irrottaminen ja kalastus kielletään ja lisäksi turistien toimintaa valvotaan entistä tarkemmin. Tutkijat ovat myös yllättyneet positiivisesti sukeltaessaan Indonesiassa Sulawesin saaren ympäristössä. Osa alueen koralliriutoista oli luultua paremmassa kunnossa. Mikäli ilmastonmuutoksen vaikutuksille vähemmän herkkiä koralliriuttoja onnistutaan suojelemaan, voivat ne dominoefektin lailla auttaa myös viereisiä huonommassa kunnossa olevia riuttoja toipumaan.

KORALLIRIUTAT

© MARTIN HARVEY / WWF

GORILLA

Äärimmäisen uhanalaisten vuorigorillojen määrä on kasvanut Kongon demokraattisessa tasavallassa, Ugandassa ja Ruandassa. Gorillojen määrän kasvu kertoo suojelutyön onnistumisesta, sillä vielä 1980-luvulla lajin tilanne oli surkea. Virungan alueella tehtyjen laskentojen mukaan vuorigorilloja on nyt 604 yksilöä, kun vuonna 2010 niitä laskettiin olevan 480. Monista uhista huolimatta vuorigorilla on nyt maailman ainoa ihmisapinalaji, jonka kanta on kasvussa.

© STAFFAN WIDSTRAND / WWF

ARKTINEN ALUE

Olemme toistuvasti vaatineet ympäristölle erittäin haitallisen raskaan polttoöljyn kieltämistä arktisen alueen laivaliikenteessä. Raskasta polttoöljyä on lähes mahdotonta kerätä öljyonnettomuuden sattuessa, ja sen käyttäminen vauhdittaa ilmastonmuutosta muun muassa mustan hiilen päästöjen takia. Nyt presidentti **Sauli Niinistö** on edistämässä huippukokousta, jonka aiheena on tämä keskeinen työskamme: mustan hiilen vähentäminen arktisella alueella ja laivaliikenteen siirtyminen puhtaampiin polttoaineisiin.

© JUDAS CERNIUS / WWF-UK

SALAMETSÄSTYS

Keniassa Mombasan satamassa on otettu käyttöön uraauurtava norsunluun nuuskijakoiria auttava tekniikka. Muun muassa WWF:n rahoittamassa menetelmässä kuljetuskonteista imetään pieni määrä ilmaa, joka filttareiden kautta annetaan koirien nuuskittavaksi. Nuuskijakoirat pystyvät haistamaan jopa yhden ainoan syöksyhampaan täydestä kontista. Menetelmän uskotaan mullistavan laittoman villieläinkaupan valvonnan. Mombasan satama on Afrikan suurin yksittäinen norsunluun salakuljetuksen solmukohta.

Vastuullinen raha etsii

PUHDASTA KOTIA

Raha on avainasemassa, kun maailmaa muutetaan kestävämmäksi. Jotta ilmaston lämpeneminen pystytään pitämään alle kahdessa asteessa, valtavat määrät rahaa on investoitava hiilettömiin vaihtoehtoihin, kuten energiatehokkuuteen ja uusiutuvaan energiaan.

TEKSTI ANNE BRAX • KUVITUS KATRI VIRTALAAKSO

Sijoitustoiminnan vastuullisuudesta huolehtiminen on nousujohteista. Rahoituslaitosten valikoimista löytyy `Vastuullinen sijoittaminen` -otsikon alta monenlaisia tuotteita. Uusimpia tulokkaita ovat sijoitukset, joissa rahaa kanavoidaan toimintaan, joka ei lisää ilmastonmuutosta tai auttaa jopa hillitsemaan sitä.

Sen lisäksi, että nämä hiilettömät sijoitukset auttavat maapalloa, ne vähentävät sijoittajan taloudellista riskiä.

”Etenkin hiilestä, öljystä ja kaasusta riippuvaisten yhtiöiden markkina-arvo on perinteisesti laskettu pitkälti sen mukaan, että kaikki tunnetut fossiiliset polttoainevarannot voidaan huoletta hyödyntää. Tutkijat ovat kuitenkin yksimielisiä siitä, että niistä suurin osa täytyy jättää maan poveen, mikäli maapallon keskilämpötilan nousu halutaan pitää korkeintaan kahdessa asteessa”, sanoo WWF Suomen ilmastoasiantuntija **Kaarina Kolle**.

Kollen mukaan on mahdollista, että hiilidioksidin tupruttelulle lätkäistään tulevaisuudessa entistä kovempi hintalappu. Ja jos fossiilisesta energiasta riippuvaiset yritykset tulevat rymisten alas, samalla haihtuvat niihin kiinnitetty varat.

Euro euroilta parempi maailma

WWF, Mandatum Life ja Sitra julkaisivat alkuvuodesta oppaan, joka auttaa sijoittajia välttämään ilmatoriskeitä ja muutenkin huomioimaan ilmastoasiat sijoituksissaan.

Sijoittaja voi esimerkiksi sulkea osakesalkustaan kokonaan ne yhtiöt, jotka perustavat toimintansa fossiilisiin polttoaineisiin. Sijoittaja voi myös investoida yhtiöihin, jotka toimivat ilmaston kannalta vastuullisella tavalla.

”Tämän seurauksena raha muuttuu vähän vähältä kalliimmaksi yhtiöille, joiden hiilijalanjälki on suuri. Sen viimeistään pitäisi ajaa niitä pienentämään päästöjään”, sanoo Kalle.

Yksi keino on vaikuttaa suoraan yhtiöihin, jotta ne muuttaisivat toimintaansa. Mikäli saastuttava toiminta ei muutu ja yritys vitkuttelee muutosten toimeenpanossa, sijoittajan viimeinen kortti on vetää sijoituksensa pois.

Rahantarve ei ole vähäinen: kansainvälisen energijärjestö IEA:n mukaan Pariisin ilmastopimuksen kahden asteen tavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan maailmanlaajuisesti jopa 75 tuhannen miljardin Yhdysvaltain dollarin investoinnit muun muassa uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen.

Menettäkö maailmanparantaja rahansa?

Vaikka vastuullisella sijoitustoiminnalla voi edistää hyviä asioita, sijoittamisen pää tavoite on useimmiten tuoda sijoittajalle taloudellista tuottoa. Voiko vastuullisella sijoittamisella todella kartuttaa varojaan?

”Vastuullisuuden ja taloudellisen tuoton välinen ristiriita on kenties yleisin vastuulliseen sijoittamiseen liittyvä harhakäsitys”,

sanoo johtaja **Carolus Reincke** Mandatum Lifesta.

”Useiden tutkimustulosten mukaan vastuulliset yhtiöt tuottavat keskimäärin paremmin ja ovat keskimäärin vähäriskisempiä arvonheilunnalla mitattuna”, Reincke toteaa.

Ympäristöriskit tarjoavat Reincken mukaan hyvin konkreettisen esimerkin vastuullisuuden vaikutuksista sijoittajalle.

”Kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien hinnat esimerkiksi ovat kolminkertaistuneet viiden vuoden aikana. Se näkyy suoraan suuripäästöisten yhtiöiden tuloslaskelmassa ja tekee puhtaampaan tuotantoon investoimisesta houkuttelevampaa”, Reincke sanoo.

Suuret suomalaiset eläkevakuutuslaitokset ottavat ilmatoriskeitä huomioon

WWF tutki viime vuonna, miten suurimmat eurooppalaiset sijoittajat ottavat osakesijoituksissaan Pariisin ilmastopimuksen alle kahden asteen lämpötilatavoitteen huomioon. Raportissa selvitettiin, kuinka paljon yhtiöillä on sijoituksia uusiutuvaan energiaan sekä kivihiileen joko energiantuotannossa tai kaivostoiminnassa.

Suomesta mukana oli viisi suurinta eläkevakuutuslaitosta: Keva, Varma, Ilmarinen, Elo ja Valtion Eläke-rahasto. Yhtiöt voisivat olla sijoitussalkkujensa jättimäisen koon takia ilmastonmuutoksen hillinnän käännetekijöitä: niiden salkkujen sisältämä varallisuus, vuonna 2017 noin 200 miljardia euroa, vastaa 3–4 kertaa Suomen valtion vuosittaista budjettia.

Raportin mukaan pohjoismaalaiset ja hollantilaiset huomioivat tavoitteen eurooppalaisista parhaiten. Tutkituista suomalaisyhtiöstä Ilmarinen, Elo, Valtion Eläke-rahasto ja Varma nousivat vertailussa kaikilla tutkimuksen mittareilla aivan korkeimpaan kärkeen.

Kirkko turvaa vastuullisuudella työntekijöidensä eläkkeitä

Kirkon työntekijöiden eläkevaroja hoitava Kirkon eläke-rahasto kuuluu vastuullisen sijoittamisen edelläkävijöihin Suomessa. Rahasto on laskenut sijoitustensa hiilijalanjäljen ja hyödyntää sitä riskiarvioinnissa ja -hallinnassa.

”Eläke-rahaston keskeinen tehtävä on huolehtia kirkon työntekijöiden eläkkeiden maksamisesta myös tulevaisuudessa”, vastuullisen sijoittamisen päällikkö ja salkunhoitaja **Magdalena Lönnroth** perustelee ilmatorisken hallinnan tarvetta.

Tavoitteena on vuosi vuodelta vähentää sijoitusten hiilijalanjälkeä. Työkalut on määritelty eläke-rahaston ilmastonmuu-

tosstrategiassa.

”Yksi keino on fossiiliseen energiaan perustuvan liiketoiminnan poissulkeminen suorassa osakesijoittamisessa. Poissuljetavia ovat esimerkiksi energiatoimialan yhtiöt, joiden liikevaihdosta yli neljäsosa tulee hiilestä, öljystä tai maakaasusta. Parin vuoden aikana jo puolet osake- ja korkorahastoistamme ovat sulkeneet pois kivihiileen tukeutuvat yritykset.”

Myös vihreät sijoitukset ovat käytössä. ”Tavoitteena on nostaa vihreiden sijoitusten määrää lähivuosina sijoitusmahdollisuuksista riippuen.”

Vaikuttamistyö on eläke-rahaston keinovalikoimassa keskeisellä sijalla. ”Voimme vaikuttaa niin viranomaisiin, yrityksiin kuin laajempaan sijoitusyhteisöön tekemällä aloitteita ja osallistamalla keskusteluun. Yrityksiä kannustamme muun muassa vähentämään hiilidioksidipäästöjä ja panostamaan energiatehokkuuteen”, Magdalena Lönnroth kertoo.

Vastuullisuus on kannattanut. Kirkon eläke-rahaston sijoitusten markkina-arvo nousi vuonna 2017 1,54 miljardiin euroon ja sijoitussalkku tuotti 9 prosenttia. ”Vastuulliset rahastomme tekevät johdonmukaisesti hyvää tulosta.”

WWF karsi ilmastopahikset sijoitusvalikoimastaan

Myös WWF on omista sijoituksistaan noudattanut vastuullisen sijoittamisen politiikkaa erityisesti poissulkemalla epäsovittavia katsomiaan yhtiöitä sijoitusvalikoimasta.

”Meillä on nollatoleranssi esimerkiksi kivihiilen, maakaasun, öljyn ja ydinvoiman suhteen”, sanoo WWF:n pääsihteeri **Liisa Rohweder**.

Poissulkemisen lisäksi WWF:llä on suoria sijoituksia yhtiöihin, jotka yrittävät toiminnallaan hillitä ilmastonmuutosta. ”Meiltä löytyy salkusta esimerkiksi green bondeja sekä tiettyjä puhtaan energian tuottajia, kuten tuulivoimaa”, Liisa Rohweder sanoo.

Green Bond on sijoitusinstrumentti, jonka avulla sijoittajat rahoittavat ympäristöystävällisiä tai muita kestävä kehityksen kohteita.

”Rahoitussektoriin vaikuttaminen on hyvin tärkeä tavoitteemme. Mikäli finanssialaa saadaan vetämään sijoituksia pois fossiilisista polttoaineista, alkaa tapahtua nopeasti. Olemme työssämme Suomessa huomanneet, että muutos on jo kovaa vauhtia käynnissä”, sanoo Liisa Rohweder.

”Runas viisi vuotta sitten oli vielä vaikeaa löytää sijoituskohteita, jotka ovat linjassa periaatteidemme kanssa. Nyt tilanne on jo aivan toinen. Aktiivinen keskustelu ja asioiden edistäminen yhteistyössä eri yritysten kanssa on jo tuottanut hedelmää.” ■

”Vastuulliset rahastomme tekevät hyvää tulosta”

Jääkarhujen kanssa NENÄKKÄIN

Juri Popovitš johtaa partiota, jonka tarkoitus on pitää ihmisasutuksen luota ruokaa etsivät jääkarhut loitommalla kylästä. Ilmastonmuutos on muuttanut jäätä riippuvaisten eläinten käyttäytymistä.

TEKSTI JUHO TALJA • KUVA VIKTOR KUDRIJASHOV / WWF

Helikopterimatka Nenetsian autonomisen piirikunnan pääkaupungista Narjan-Marista Pohjoiseen jäämereen kuuluvan Karanmeren rannalle kestää alle kolme tuntia. Määränpäällä on Amderma – kylä, jonka koko muu maailma vaikuttaa unohtaneen.

Amdermassa oli aikoinaan 12 000 asukasta, mutta nyt pienestä lentokentästä, muutamasta kaupasta, koulusta ja sääasemasta koostuvassa taajamassa asuu vain noin 300 ihmistä. Kuintuneen kylän asukkaat eivät kuitenkaan halua jättää rakastamaansa kotia.

”Minä viihdyn täällä”, kertoo Juri Popovitš hymyillen. Amderman jokainen koira vaikuttaa tuntevan Popovitšin. Se johtuu kenties siitä, että hän johtaa partiota, joka seuraa jääkarhuhavaintoja ja hätistää jääkarhuja loitommalta asutuksesta vahingoittamatta niitä.

Ilmastonmuutoksen seurauksena arktisilla merialueilla on entistä vähemmän jäätä, jota jääkarhut tarvitsevat ravintonsa hankkimiseen. Näin ollen eläimet hakeutuvat lähemmäs ihmisasutusta etsiessään ruokaa. Asukkaat ymmärtävät, että yhteistyö on ainoa keino välttää kohtaamisilta jääkenttien valtioiden kanssa.

”Lähes jokaisessa talossa asuu metsästäjä, joten monella on myös ase. Kylässä ammuskelu on tietenkin kiellettyä, mutta jääkarhun saapuessa on sallittua ampua ilmaan. Sitä tapahtuu usein.”

Ihmiset ovat luonnollisesti eniten huolissaan lasten

vuoksi. Jos kylän lähistöllä havaitaan jääkarhu, saa koulu ilmoituksen välittömästi. Varotoimista on ollut hyötyä, sillä kukaan ei ole loukkaantunut jääkarhujen vierailujen seurauksena.

”Kerran melkein törmäsin jääkarhuun ollessani kalassa. Karhu ilmestyi kulman takaa ja päädyimme aivan nenäkkäin. Huusin ja yritin säännätä piiloon, kun ystäväni syöksyi paikalle ja ampui ilmaan. Karhu oli aivan yhtä kauhuissaan kuin minä!”

”Yleensä jääkarhut ovat liian arkoja hyökätäkseen. Nenetsiassa on sanonta, jonka mukaan ne pelästävät tulitikon syyttämistäkin. En todellakaan ole yrittänyt sellaista itse!”

Tarina keskeytyy, kun Popovitš saa ystävältään puhelimella ilmoituksen mahdollisesta jääkarhusta lentokentän lähellä. Popovitš on epäileväinen. Tilanne on kuitenkin tarkistettava, ja Popovitš hyppää osittain WWF:n varoilla ostetun mönkijän selkään. Tällä kertaa kyseessä on väärä hälytys. Popovitš tarkistaa vielä ranta-alueen, sillä jääkarhut saapuvat kylään useimmiten meren kautta.

Miksi Popovitš sitten tekee tätä työtä? Miksi hän ottaa vastuulleen partioiden organisoinnin ja on valmiina kohtaamaan jääkarhuja vain hetken varoitusajalla?

”Jos emme me, niin kukas sitten? Mehän täällä asumme.” ■

Alkuperäinen artikkeli: Dmitri Ryabov / WWF

EU – vesiemme pelastaja?

EU:TA PARJATAAN MONESTA ASIASTA, MUTTA VESIENSUOJELUUN SE ON TUONUT PALJON HYVÄÄ, SANOO WWF:N MERIOHJELMAN PÄÄLLIKKÖ SAMPSA VILHUNEN. TEKSTI: MINNA NYRHINEN-BLAZQUEZ.

Euroopan vesiluonnon tila ja puhtaan veden turvaaminen on noussut huolenaiheeksi WWF:llä. Miksi asia on ajankohtainen? Suurin osa Euroopan vesistä on edelleen huonossa kunnossa, vaikka EU:n jäsenvaltiot sopivat jo 18 vuotta sitten yhteisestä lainsäädännöstä vesien hyvän ekologisen tilan turvaamiseksi. Alkuperäisen aikataulun mukaan vesien hyvä tila piti saavuttaa vuoteen 2015 mennessä tai viimeistään vuonna 2027. Nyt maat haluavat jo keskustelua siitä, että tätä viimeistäkin takarajaa pitäisi siirtää. Maille on tarjoutunut siihen mahdollisuus, sillä vesiä suojelevalle vesipuitedirektiiville tehdään parhailaan aikataulun mukaista väliarviointia, niin sanottua ”terveystarkastusta”. Pelkona on, että uuden takarajan asettamisen lisäksi myös veden hyvän tilan määrittelmää heikennetään.

Vuoteen 2027 on vielä matkaa. Miksi vesien tilaa suojelevaa direktiiviä heikennettäisiin jo nyt?

Maat ovat koko ajan tienneet, että väliarviointi tarjoaa mahdollisuuden heikentää direktiiviä ennen kuin tavoitteet on saavutettu. Tämä mahdollisesti selittää aika isolta osin sen, miksi maat ovat toteuttaneet tavoitteita niin laiskasti.

Kullakin maalla on kyllä hyvin tiedossa, miten tavoitteet saavutettaisiin, sillä kaikille EU-maiden isoille valuma-alueille on tehty tarkat vesienhoitosuunnitelmat. Ainoa, mikä uupuu, on toteutus. Se johtuu lähinnä siitä, että toteutus ei ole ilmaista.

Ovatko EU:n vesiensuojelulait tarpeellisia Suomelle?

Oma näkemykseni on, että ympäristönsuojelussa melkein kaikki hyvä tulee tällä hetkellä EU:sta – vuoropuhelu muiden maiden ja instanssien kanssa johtaa parempiin suojelutoimiin. Otetaan esi-

merkiksi Suomen joet: olemme tukkineet padoilla kaikki ne jokemme, joista olemme saaneet päättää yksin. Sen sijaan raja-joet virtaavat vapaina, sillä näin on sovittu kansainvälisessä yhteistyössä.

Millaista edistystä Suomen vesiensuojelussa on tapahtunut EU-jäsenyytemme aikana?

EU:n lainsäädännön suurin arvo on se, että emme ole voineet tuhota vesistöjämme lisää. Esimerkiksi energiateollisuudella on ollut mittavat suunnitelmat padota vielä vapaana virtaavia jokia tai joenosia. On kuitenkin ymmärretty, että EU-lainsäädäntö tulee siinä helposti vastaan.

Millaisia seurauksia vesien ekologisen tilan heikkenemisellä olisi Suomessa?

Jopa juomaveden saanti vaikeutuisi, ja ainakin kalavedet ja koko vesieliöstö kärsisivät. Suomalainen vesi ja vesiluonnonvarat ovat kilpailuetu nyt ja varsinkin tulevaisuudessa, kun vedestä alkaa olla pulaa ja sen laatu heikkenee joka puolella. Jos päästäisimme veden tilan heikkenemään, menettäisimme merkittävän voimavaran.

Mitä voimme tehdä turvataksemme puhtaiden vesien säilymisen ja paranemisen?

Mitään uutta ei tarvitse keksiä, sillä meillä on jo olemassa hyvin määritellyt ja EU:n vaatimusten mukaiset vesienhoitosuunnitelmat. Niihin täytyy nyt ohjata merkittäviä resursseja ja toteuttaa. Euroopan laajuisesti EU-jäsenmaiden tulisi viimeistään nyt sitoutua vahvemmin vesipuitedirektiivin tavoitteisiin sen sijaan, että sitä heikennettäisiin ja maat saisivat mahdollisuuden laskea tavoitteitaan vesiensuojelussa. ■

”Ympäristönsuojelussa melkein kaikki hyvä tulee EU:sta.”

Kummimaksut automaattisesti

Säännöllisesti lahjoittamalla olet vaivattomasti mukana tärkeässä työssä. Suoramaksua käyttävillä kummeilla lahjoittaminen hoituu jo automaattisesti. Jos käytät e-laskua, tiesithän, että kaikkein kätevimmin voit maksaa kuukausilahjoituksesi ottamalla käyttöön automaattisen hyväksynnän verkkopankissasi. Näin sinun ei tarvitse muistaa asiaa kuukausittain, vaan lahjoitussumma maksetaan automaattisesti ajallaan.

Tukijapalvelu

Puhelin: 040 192 3112, avoinna arkisin klo 9–16
Sähköposti: tukija@wwf.fi
Osoite: WWF Suomi, tukijapalvelu, Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki
wwf.fi/kummipalvelu
Lahjoitustili: FI41 1572 3000 0111 89
BIC (Swift) NDEAFIHH

Tee Oma
Keräys
luonnolle!

© STAFFAN WIDSTRAND

8-vuotias **Salme** keräsi WWF:n Oma keräyksellä 350 euroa jääkarhujen suojelutyöhön. Ilmasto ja ympäristö ovat Salmen ajatuksissa jokapäiväinen ilo ja suru. Ekaluokkalainen halusi auttaa synttärikeräyksellä jääkarhuja sulavalla Pohjoisnavalla. Suuri kiitos Salmelle!

**Osallistu keräyksiin tai luo omasi:
oma.wwf.fi**

Olisiko sinulla hetki aikaa?

Sugandi Ginting haluaa tehdä maailmasta paremman paikan yhdessä WWF:n ja kummien kanssa.

Vielä muutama vuosi sitten hän työskenteli PR-työntekijänä indonesialaisessa palmuöljy-yrityksessä. Gintingin työnä oli kertoa ihmisille hyviä asioita palmuöljyteollisuudesta, vaikka samainen teollisuus tuhosi hänelle rakkaita sademetsiä.

Ginting muutti Suomeen vuonna 2014, ja pelastaa nyt työkseen Indonesian sademetsiä ja niissä asuvia uhanalaisia eläimiä. Hän on WWF:n feissari eli varainhankkija, joka juttelee päivittäin kymmenien suomalaisten kanssa sademetsistä, eläimistä ja ilmastonmuutoksesta. Moni päättää tulla mukaan WWF:n kummiksi hänet tavattuun.

Ginting haluaa kiittää kummeja. Hän toteaa: ”Kummimaksu voi tuntua pieneltä, mutta sen vaikutus on erittäin suuri. Kun WWF:n asiantuntijat tietävät, kuinka paljon lahjoituksia kummeilta tulee joka kuukausi, he voivat toimia suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti. Kummit ovat todella tärkeitä WWF:lle. Yhdessä me teemme mahdollisista mahdollista.”

© MARIA MALMI

**Kierrätä
Lehti!**

TEET TÄRKEÄN LUONNON-
SUOJELUTYÖN LEVITTÄ-
MÄLLÄ TIETOA. LUETTUASI
TÄMÄN LEHDEN LAITA TIETO
KIERTOON. ANNA LEHTI
YSTÄVALLESII TAI VIE SE
VAIKKAPA TYÖPAIKKASI
KAHVINUONEESEEN MUI-
DENKIN LUETTAVAKSI.

© MIKKO VON HERTZEN

”Me emme saa tuhota ja surkastuttaa metsiä ja samalla viedä tätä puhtaan ilman tuottamaa elämystä jälkeläisiltämme. Koen myös äärimmäisen tärkeänä metsien monimuotoisuuden säilymisen ja siksi olen mukana WWF:n toiminnassa Sademetsä-kummina.”

Mikko von Hertzen, muusikko

Lue lisää ja jaa sivua:
wwf.fi/sademetsakummiksi

Koulut auttavat luontoa

WWF:N PÄIVÄTYÖ- KERÄYKSELLÄ

Kouluilla on pitkät ja kunniakkaat perinteet taksvärkkipäivän eli päivätyökeräyksen järjestämisestä kerran lukuvuodessa.

Vinkkaa tämänvuotisesta keräyksestä opettajalle, rehtorille tai lapsellesi!

Yläkoululaiset ja lukiolaiset tekevät vapaaehtoisesti päivän töitä kotona tai ulko-
puolisen palveluksessa ja lahjoittavat päiväpalkkionsa (suositus 15 euroa) johon-
kin oppilaskunnan tai koulun johdon valitsemalle merkittävälle keräyskohteelle.
Viime lukuvuonna ennätysmäärä kouluja koki ympäristöongelmat tärkeimmiksi ja
valitsi keräyskohteekseen WWF:n Päivätyökeräyksen.

WWF kiittää ja kutsuu kaikki taas mukaan!

Edellisenä lukuvuonna kerätyt varat on kohdistettu Itämeren ja arktisen meriluon-
non ja niiden jäätä ja lumesta riippuvaisten lajien suojeluun. Yhdessä saimme aikai-
seksi paljon hyviä asioita, joista kerroimme osallistuneille kouluille kiitoskirjeessä.
Työ jatkuu ja pureutuu nyt lisäksi merten erittäin vakavaan muoviroskaongelmaan.
Tutustu myös opetusmateriaaliin: wwf.fi/paivatyokerays

SULAA HULLUUTTA

...KUN JÄÄ SULAA JA
MUOVIROSKAT PÄÄTYVÄT MERIIN

**Tulkaa mukaan
ympäristöjärjestö WWF:n Päivätyökeräykseen!**

Kiitos, kun välitätte!

Infoa ja ilmoittautumiset:
wwf.fi/paivatyokerays

#sulaahulluutta

Yhdessä voimme vielä kääntää kehityksen suunnan.
Lukuvuonna 2018–2019 koulut puolustavat kanssamme
arktisten merialueiden ja Itämeren uhanalaista luontoa.

Ekologiseen elämäntapaan KANNUSTAJA

Vastuullisuus ei ole valinta, vaan velvollisuus. Näin ajattelee Militsa Luomajoki, joka ohjaa Fujitsun henkilöstöä kohti vihreämpää arkea.

TEKSTI JA KUVA **EMMI KARHIAHO**

Fujitsun ympäristövastaava Militsa Luomajoki herää vä-
lillä arkenakin talonsa pihalta teltasta tai riippumatosta.

”Aamulla on ihana olo ja helpompi hengittää, kun on nukkunut ulkona. Umpimetsässä tarpominen sekä lähiretkeily ovat tapojani rentoutua ja elää hetkessä. Arvostus luontoa kohtaan on lähtenyt varmaan jo kehdosta”, kertoo Luomajoki Helsingin Vattuniemen rannalla, jossa hän retkeili usein lapsuudessaan.

Luomajoen päivittäiseen työhön kuuluu tietekniikkajätti Fujitsun ympäristötavoitteiden seuranta ja kehittäminen. ”Työssäni mietin, miten toimintamme vaikuttaa ympäristöön ja ihmisiin. Me käytämme luonnonvaroja niin monella eri tavalla, että mielestäni ympäristön suojeleminen on yrityksille enemmänkin velvollisuus kuin mikään vapaaehtoinen valinta.”

Ympäristönsuojelu on yksi Fujitsun tärkeimpiä arvoja. Suomessa yritys hillitsee ylikulutusta kierrättämällä elektroniikkaromua, josta jopa 90 prosenttia saadaan takaisin hyötykäyttöön. Fujitsun tuottamat pilvipalvelut ovat hiilineutraaleja, koska konserni käyttää uusiutuvilla energialähteillä tuotettua sähköä.

Fujitsun Suomen pääkonttorilla on käytössä WWF Green Office -ympäristöjärjestelmä, jonka avulla toimisto pienentää ekologista jalanjälkeään. Green Officen kautta työntekijät ovat päässeet osallistumaan monipuolisesti WWF:n toimintaan. Tutuiksi ovat tulleet vieraslajien torjunta, öljyntorjuntajoukot sekä jokavuo-

ntinen Earth Hour -ilmastotapahtuma.

Luomajoki vetää toimiston Green Office -tiimiä. Hän kannustaa henkilöstöä vastuullisiin valintoihin, siis liikkumaan, syömään ja ostamaan ympäristöystävällisemmin. ”Green Office on antanut konkreettisia ideoita, joilla työntekijöitä on helppo sitouttaa ympäristöarvoihin. Fujitsulla ihmiset ovat kasvaneet siihen, että heidän omaan työrooliinsa kuuluvat myös ympäristöasiat.”

Fujitsu Finlandin suurimmat päästöt aiheutuvat lentomat-kustamisesta, joten niihin piti puuttua. Henkilöstölle on viime vuosina kerrottu lentojen ympäristöhaitoista ja muistutettu etänevottelumahdollisuudesta, mikä sai lentomatkojen määrän tippumaan 9 prosentilla viime vuonna.

”Onnistumisen jälkeen ehdotin toimitusjohtajalle, voimmeko kiristää tavoitetta entisestään. Ilokseni hän suostui, ja nyt aiomme vähentää lentoja 10 prosenttia joka vuosi.”

Luomajoen mielestä teknologia on ratkaisu moniin ympäristöongelmiin. ”Digitaalisuuden avulla voimme jo nyt pienentää hiilijalanjälkeä, ja tulevaisuudessa esimerkiksi tuotantoketjuja pystytään jäljittämään paremmin.”

Vapaa-ajalla teknologiaähkyä on silti rajoitettava: eräretkillä kännykkä pysyy pitkälti taskussa – paria poikkeusta lukuun ottamatta. ”Uutiset on pakko katsoa kerran päivässä, ja maastokarttasovelluksesta tarkistan, missä liikun. Karttasovellus on mahtava apu luonnossa!” ■

Liity mukaan
WWF Green Office
-verkostoon!
www.greenoffice.fi

KANTARELLIMUHENNOS

1 litra kantarelleja tai 200g
pakastekantarelleja
1/2 nippua ruohosipulia
2 dl soijakermaa
2 dl soijamaitoa
2 rkl vehnä jauhoja
n. 1 dl hienonnettua persiljaa
Ripaus suolaa ja mustapippuria

Ohralisäke

2,5 dl kokonaisia ohrasuurimoita
1 tomaatti
1 punasipuli
1 paprika
100g pakasteherneitä
1 rkl margariinia
2,5 dl soijakermaa

Juuresraaste ja sinappikastike

2 porkkanaa
1 pieni palsternakka
Nippu persiljaa
1 rkl voimakasta sinappia
1 rkl omenaviinietikkaa
1/4 tl mustapippuria
1/4 tl suolaa
1 valkosipulin kynsi
1/2 dl öljyä

Anna ylimääräisen nesteen haihtua sienistä pannulla ja mausta suolalla ja pippurilla. Ripottele jauhot päälle ja sekoita.

Lisää soijakerma ja -maito koko ajan sekoittaen. Anna kiehua 5–10 minuuttia ja sekoita välillä. Lisää lopuksi silputtu ruohosipuli ja persilja.

Keitä ohrasuurimoita n. 20 minuuttia suolalla maustetussa vedessä.

Kuutioi sipuli, tomaatti ja paprika. Kuullota sipuli, paprika ja herneet kattilassa margariinin rasvassa.

Valuta ohra siivilässä. Lisää ohra, tomaattikuutiot ja soijakerma kattilaan ja kuumenna.

Pese ja kuori juurekset. Raasta karkeaksi raasteeksi.

Silppua huuhdeltu persilja.

Ravistele salaatinkastikeaineokset esim. pienessä lasitölkissä.

Sekoita raasteet keskenään kulhossa ja lisää päälle kastike. Nostelee kastike varovasti salaatin sekaan.

MITÄ VÄLIÄ, jos orangit häviävät maapallolta?

*Näyttelijä-koomikko Pirjo Heikkilä ja luontotoimittaja
Kimmo Ohtonen lähtevät uudessa Villien jäljillä
-ohjelmasarjassa ottamaan selvää siitä, miksi
monet lajit ovat ahdingossa ja mitä me voimme
tehdä auttaaksemme niitä.*

KATSO

Katso koko 8-osainen uusi, viihdyttävä ja luonnon kotisohville tarjoileva sarja tiistai-iltoisin alkaen 6.11. klo 20.00, MTV3:lla. Heikkilän ja Ohtosen oppaina toimivat WWF:n parhaat paikalliset asiantuntijat Himalajalla, Borneossa, Australiassa, Huippuvuorilla ja Suomen Saimaalla.

Seuraa ja jaa tarinoita luonnon monimuotoisuuden merkityksestä somekanaviltamme:

Osa jaksoista on tuotettu ulkoministeriön kehitysyhteistyörahituksen avulla.